

Pekare (till objekt)

Objektvariabler är *pekare* – vad är det?

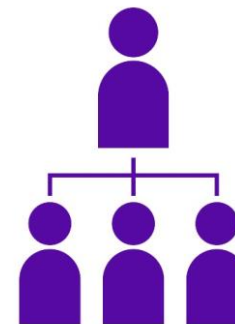
(Viktiga begrepp – inte bara inom objektorientering!)

Hur används pekare för att *sätta samman* objekt (composition)?

Variabler och pekare

■ Programmeringsuppgift:

- Lagra info om *anställda*
- Håll reda på varje anställds *närmaste chef*
 - ...som också är en anställd!

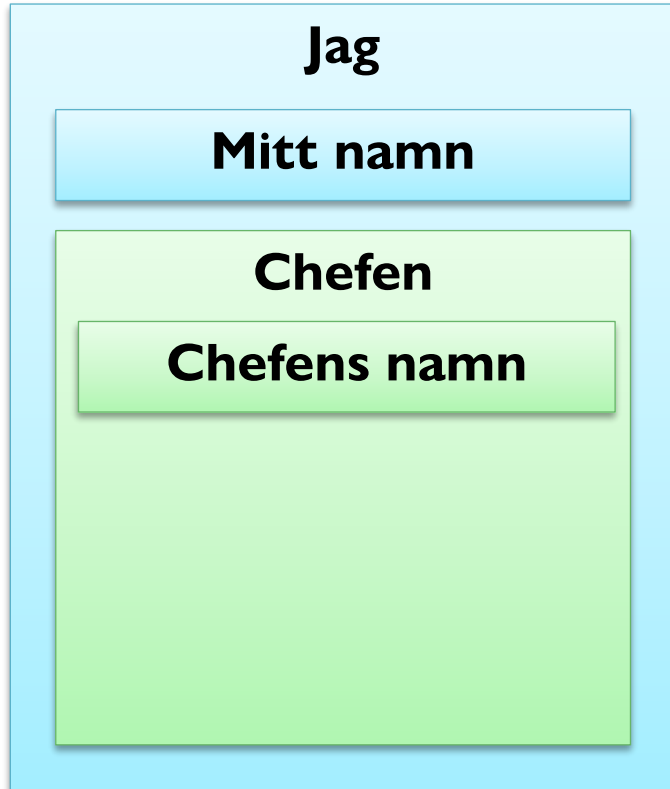

■ En första ansats:

```
public class Employee {  
    private String name; // Och andra egenskaper  
    private Employee boss;  
  
    public Employee(String name, Employee boss) {  
        this.name = name;  
        this.boss = boss;  
    }  
}
```

Motivation (2): Innehåll?

- Ser ut som att en **Employee** innehåller en annan...

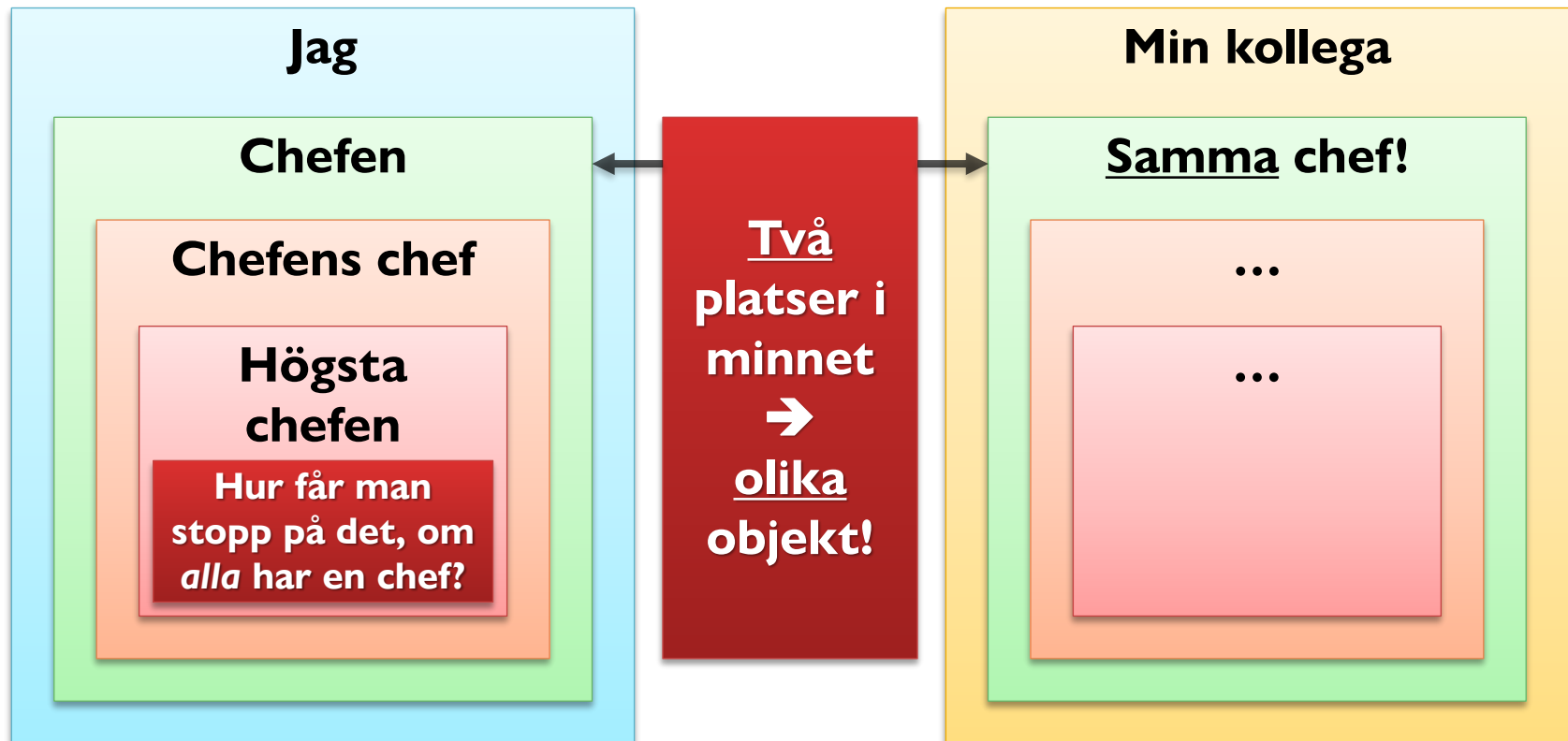


```
public class Employee {  
    private String name;  
    private Employee boss;  
  
    public Employee(String name, Employee boss) {  
        this.name = name;  
        this.boss = boss;  
    }  
}
```

Motivation (3): Innehåll?

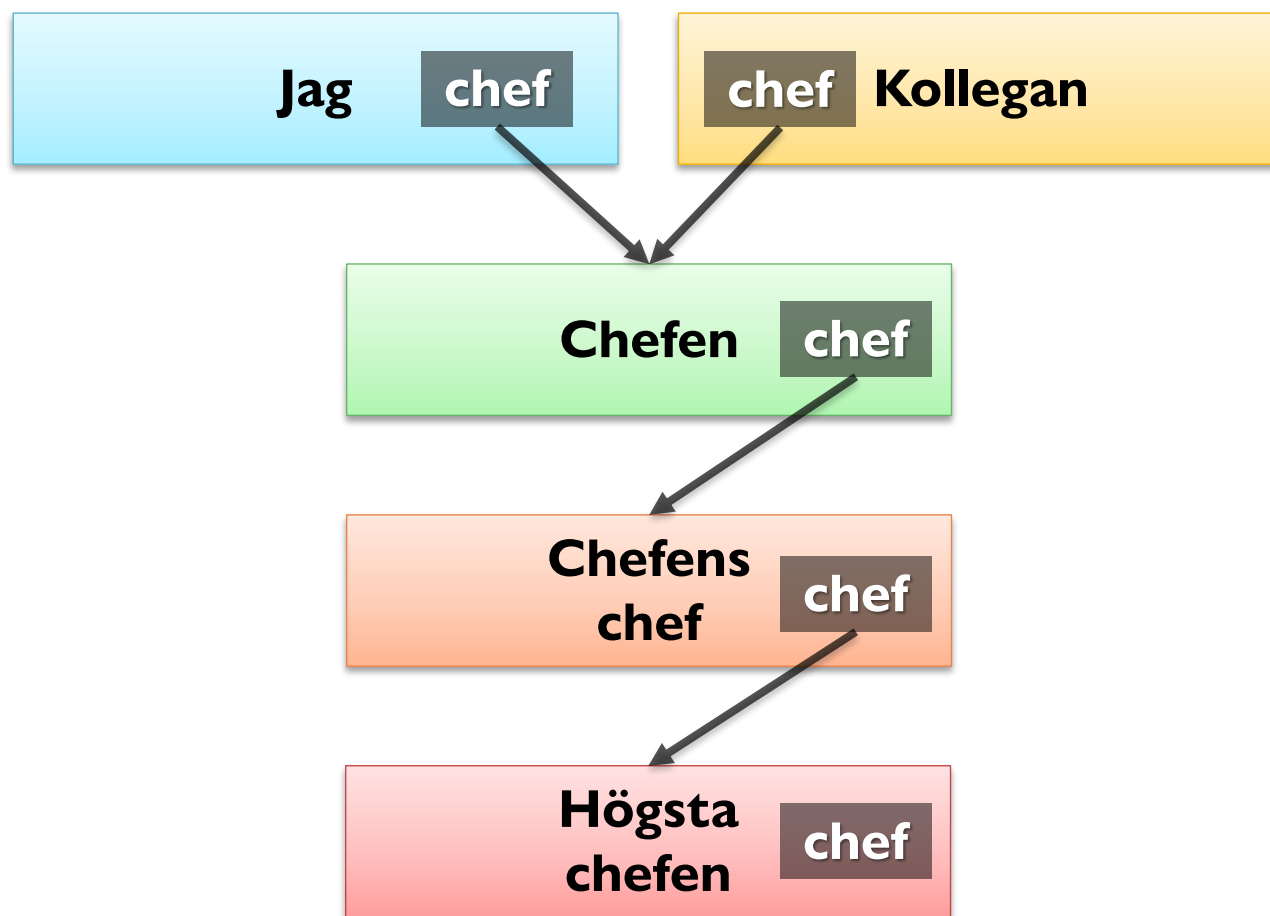
- Kan bli problematiskt!

Andra kan inte *innehålla* samma objekt!

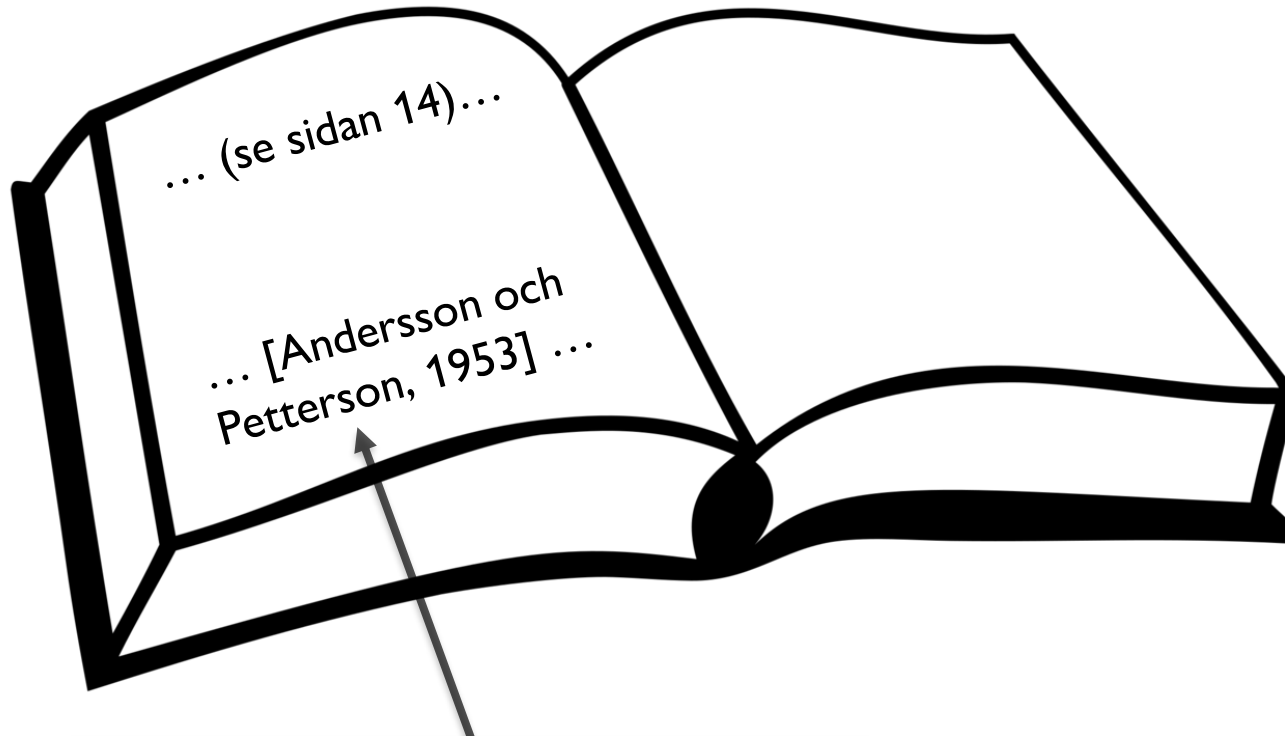
Motivation (4): En bättre lösning

- En anställd ska inte *innehålla* chefen, utan peka ut vem chefen är

Fem objekt,
alla på sin egen
unika plats i
minnet

Så: Hur *pekar* man på ett *annat* objekt?

Istället för att kopiera in
artikeln vi pratar om,
ger vi en referens till den
så att den kan hittas där

Pekare: För att "slå upp" ett objekt

- Pekare har likheter med många andra sätt att slå upp data
 - Exempel: dict i Python
 - ```
people = {
 "x472": { "name": "Jonas", "bossID": "z208" },
 "z208": { "name": "Patrick", "bossID": "z33" },
 ...
}
```
    - ```
me = people["x472"]
```

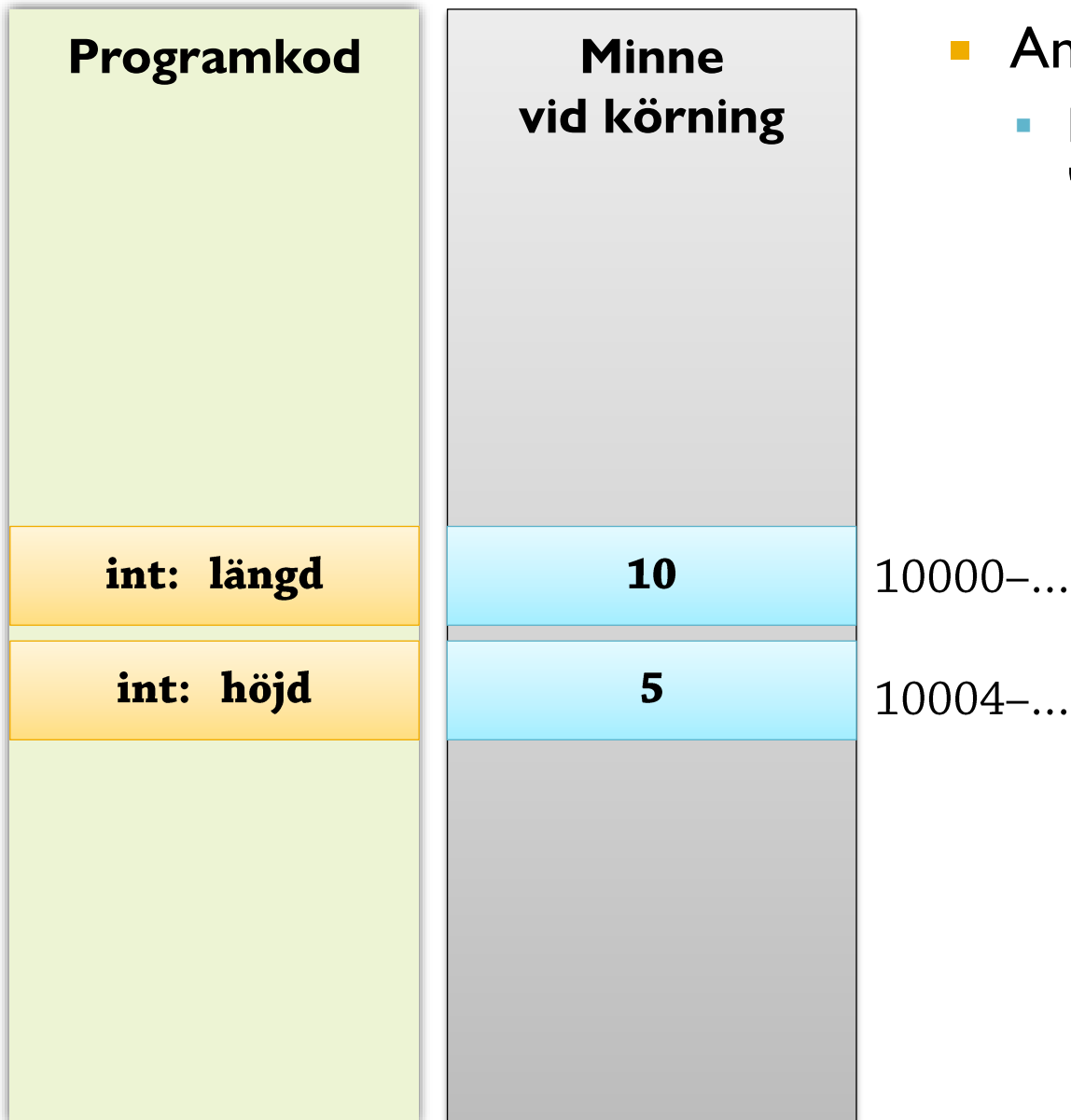
Ett "objekt"
Värde: { "name": "Jonas", "bossID": "z208" }
 - ```
my_boss_id = me["bossID"]
```

*# En "pekare", identifierar ett annat "objekt"*  
*# Värde: "z208"*
    - ```
my_boss = people[my_boss_id]
```

Det andra "objektet"
Värde: { "name": "Patrick", "bossID": "z33" }

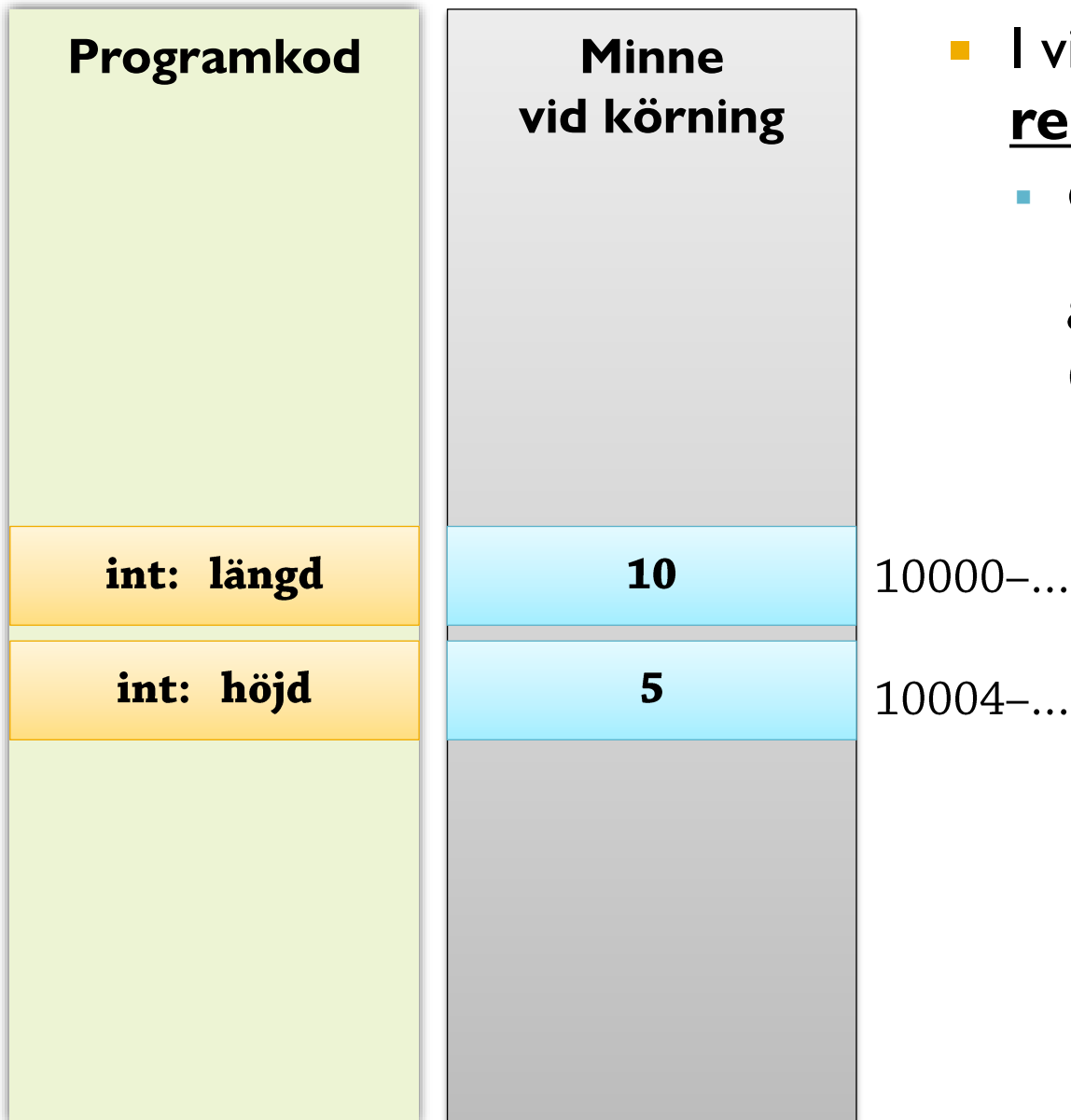
Men under detta behövs något mer grundläggande...

Variabler och minnesadresser

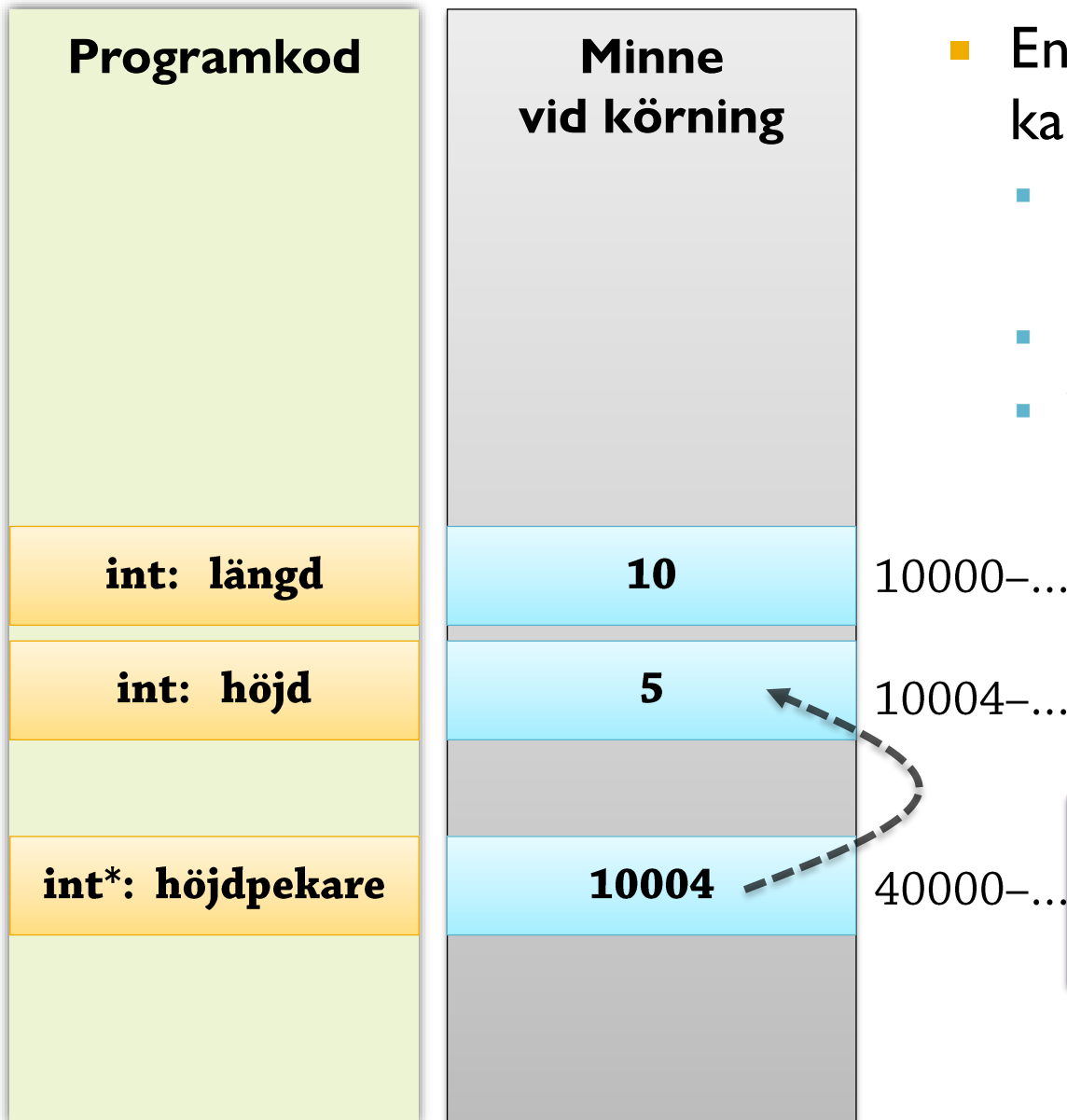
- Använd minnesadresser!
 - Repetition: De finns alltid där "i bakgrunden" ...
 - **"int längd = 10;" →**
"lagra 32-bitars heltal 10
på adress 10000–10003"

Variabler och minnesadresser (2)

- I vissa språk kan man **ta reda på** minnesadresserna
 - C:
höjd == 5
&höjd == 10004
("adressen till höjd",
"var lagras höjden?")

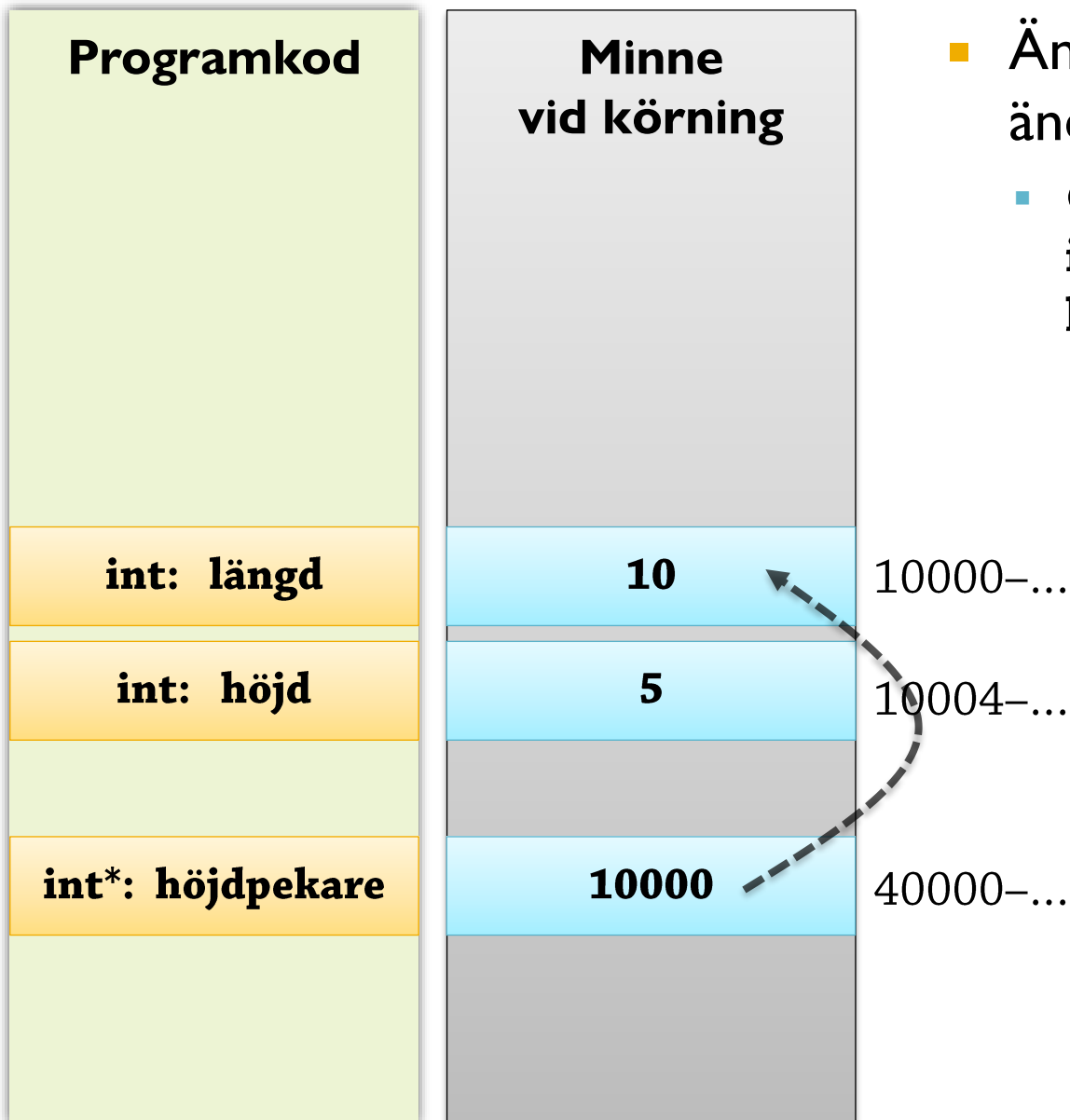
Pekare (1)

- En variabel av **pekartyp** kan *innehålla* en adress
 - C: "pekare till **int**" heter **int***
 - **int* höjdpekare = &höjd;**
 - Värdet blir adressen 10004

Värdet 10004 är *adressen* till ett annat värde i minnet

Pekare (2): Tilldelning

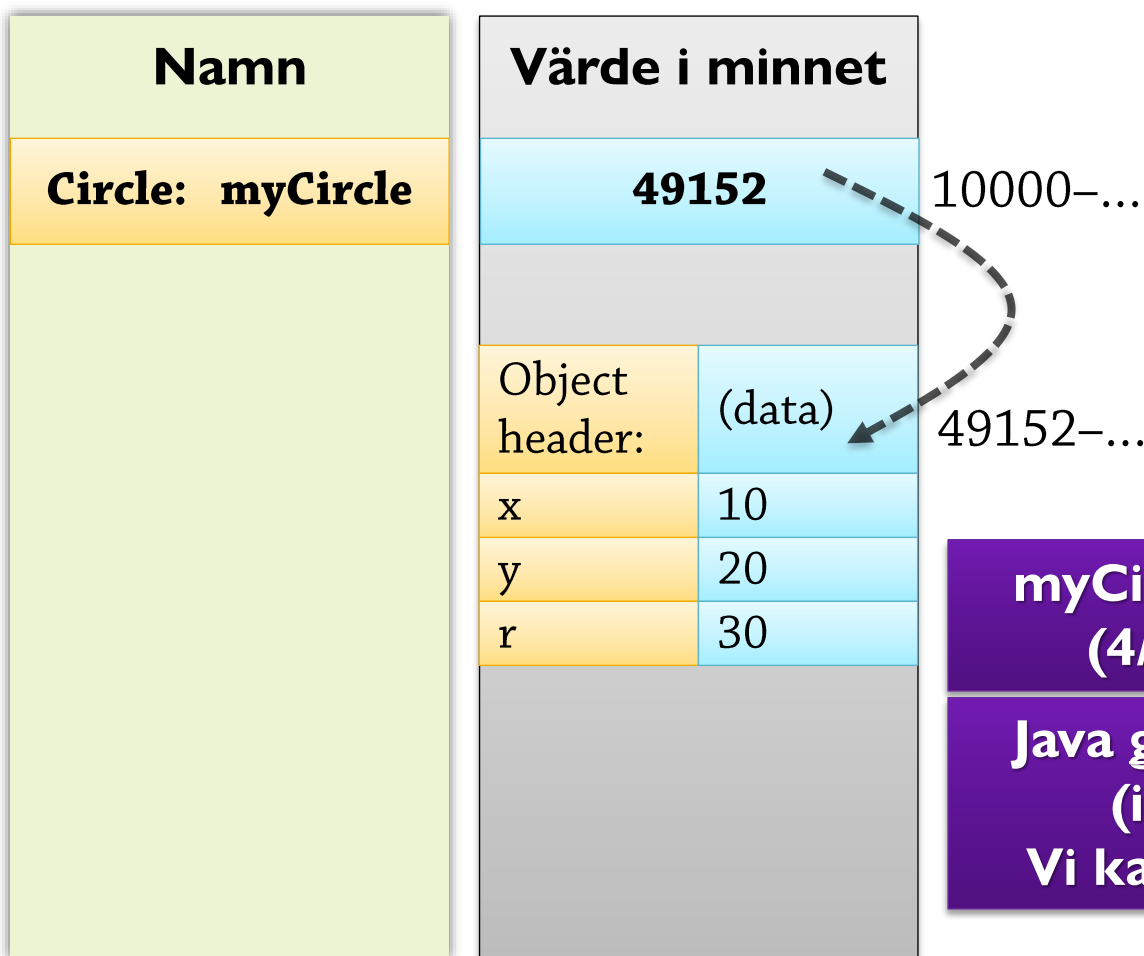

- Ändra pekarens värde →
ändra vart den *pekar*
 - C:
int* höjdpekare = &höjd;
höjdpekare = &längd;

Pekare i Java:
Enbart för objekt, alltid för objekt

Objektvariabler är pekare

- Java: En objektvariabel är **alltid** en pekare!
 - Circle **myCircle** = **new** Circle(10, 20, 30);

**2. Skapa variabeln,
låt den peka på obj.**

**1. Skapa objektet
(minne, konstruktor, ...)**

**myCircle är egentligen pekaren
(4/8 bytes), inte objektet!**

**Java gömmar numeriska värdet
(irrelevant för vår kod):
Vi kan *inte* få fram talet 49152**

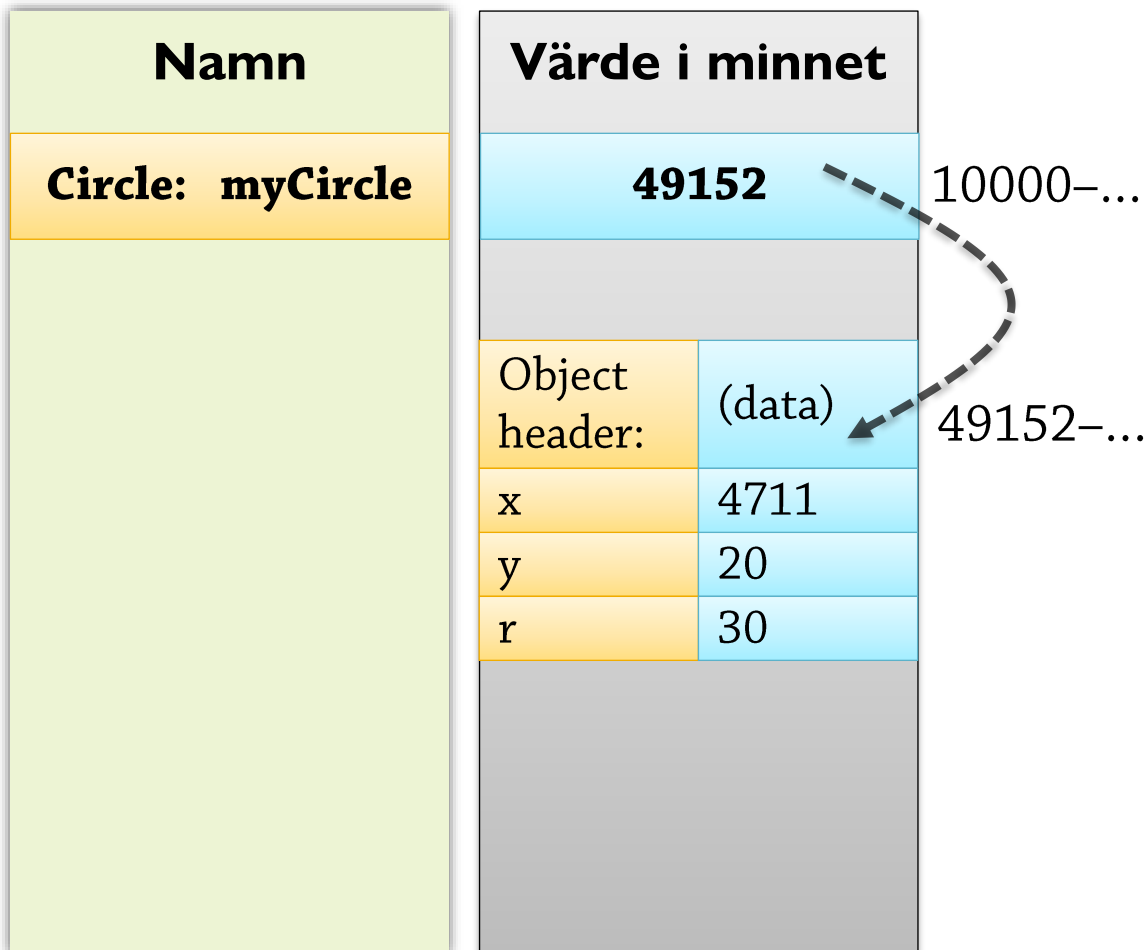
Detta gäller även Python!

(Och i Python är alla värden objekt,
så även heltalsvariabler är pekare)

Men vilka konsekvenser får detta?

Pekare i Java (1): Objektmedlemmar

- Att komma åt medlemmar: T.ex. **myCircle.x = 4711**;
 - Beräknar **myCircle** (blir **49152**);
 - **".x"** betyder "följ pekaren, hitta fältet **x**" -- ändrar dess värde

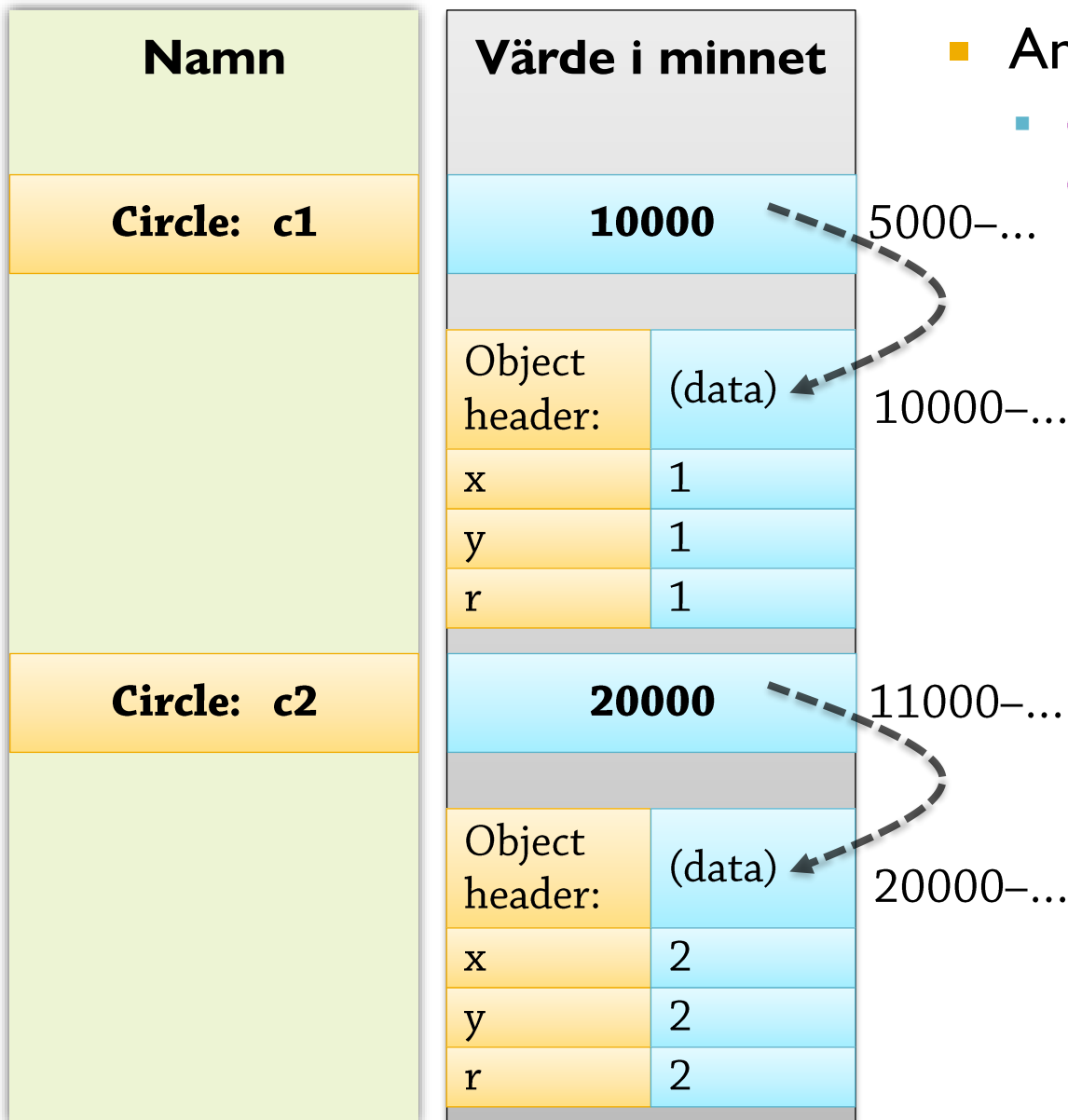

Även i Python:

```
# list1 blir pekare  
list1 = [10, 20, 30]
```

```
# följ pekaren  
list1[0] = 4711
```

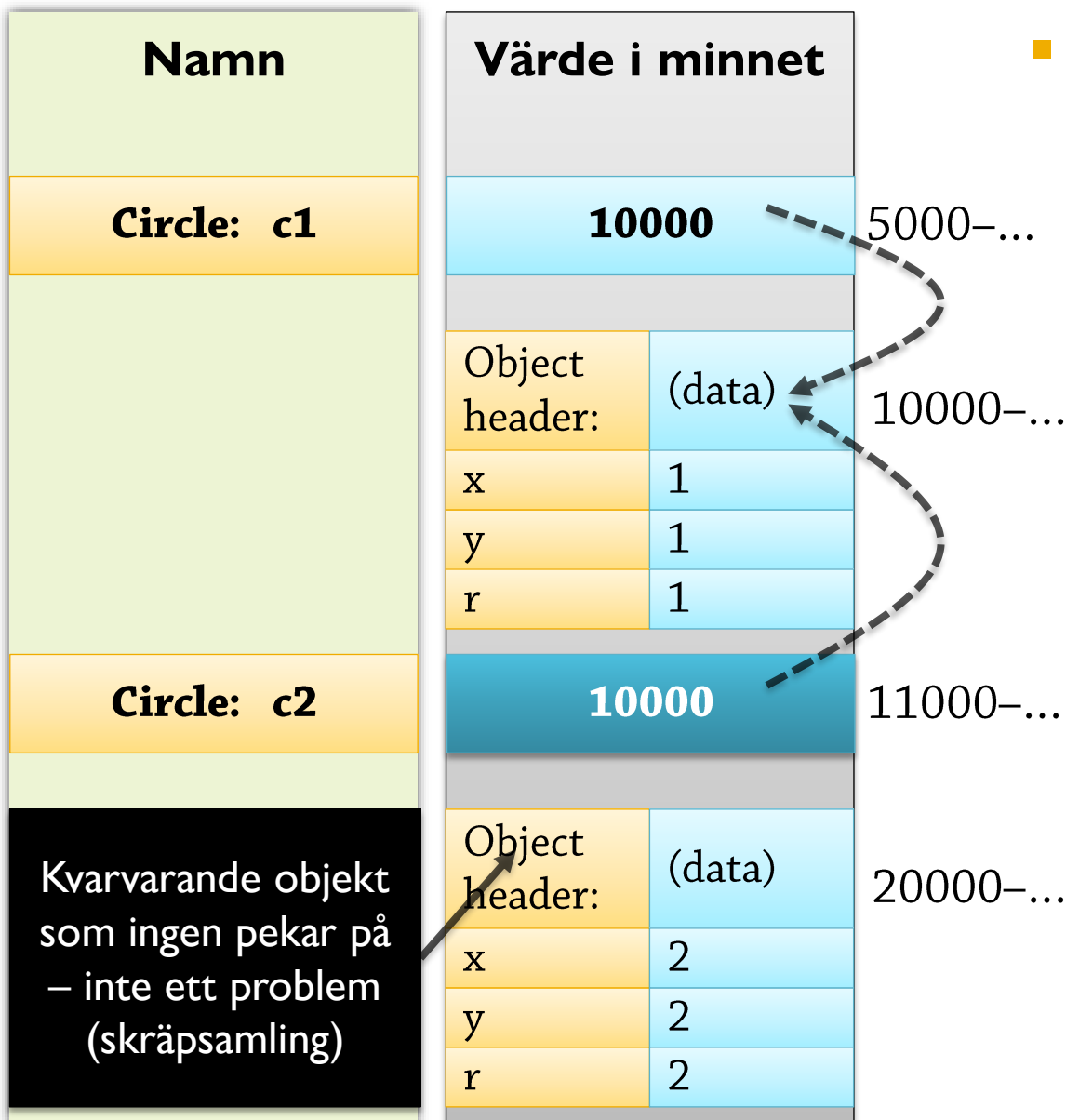
Pekare i Java (2): Exempel

■ Anta två cirklar:

- `Circle c1 = new Circle(1,1,1);`
`Circle c2 = new Circle(2,2,2);`

Pekare i Java (3): Tilldelning

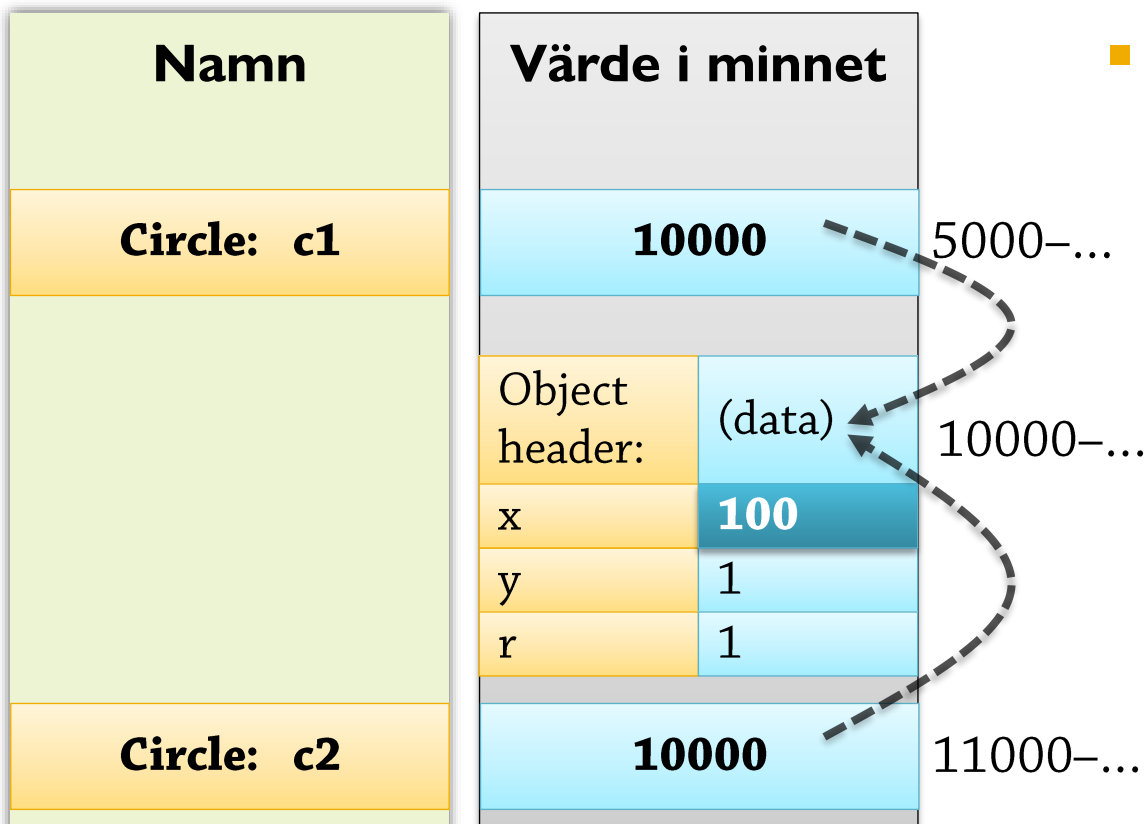
- **Tilldela** `c2 = c1;`
 - `c1, c2` är pekare
 - Ändra **pekarens värde** → ändra *vart den pekar*
 - Sätter `c2` till 10000
- Kommer **inte** att kopiera själva cirkeln, fält för fält!

Även i Python:

```
list1 = [10, 20, 30]  
list2 = list1
```

```
# Nu pekar båda variabler  
# på samma listobjekt
```

Pekare i Java (4):

- `c2.x = 100;`
 - Nu är **c1.x** också 100!
 - **c1** och **c2** är två variabler, men pekar på *samma* objekt
 - **c1.x** och **c2.x** är *samma* variabel!

*"Peter Dalenius" är en sträng
"Kursens studierektor" är en annan
Men de pekar ut samma person*

*Om Peter Dalenius får ny chef,
får kursens studierektor ny chef*

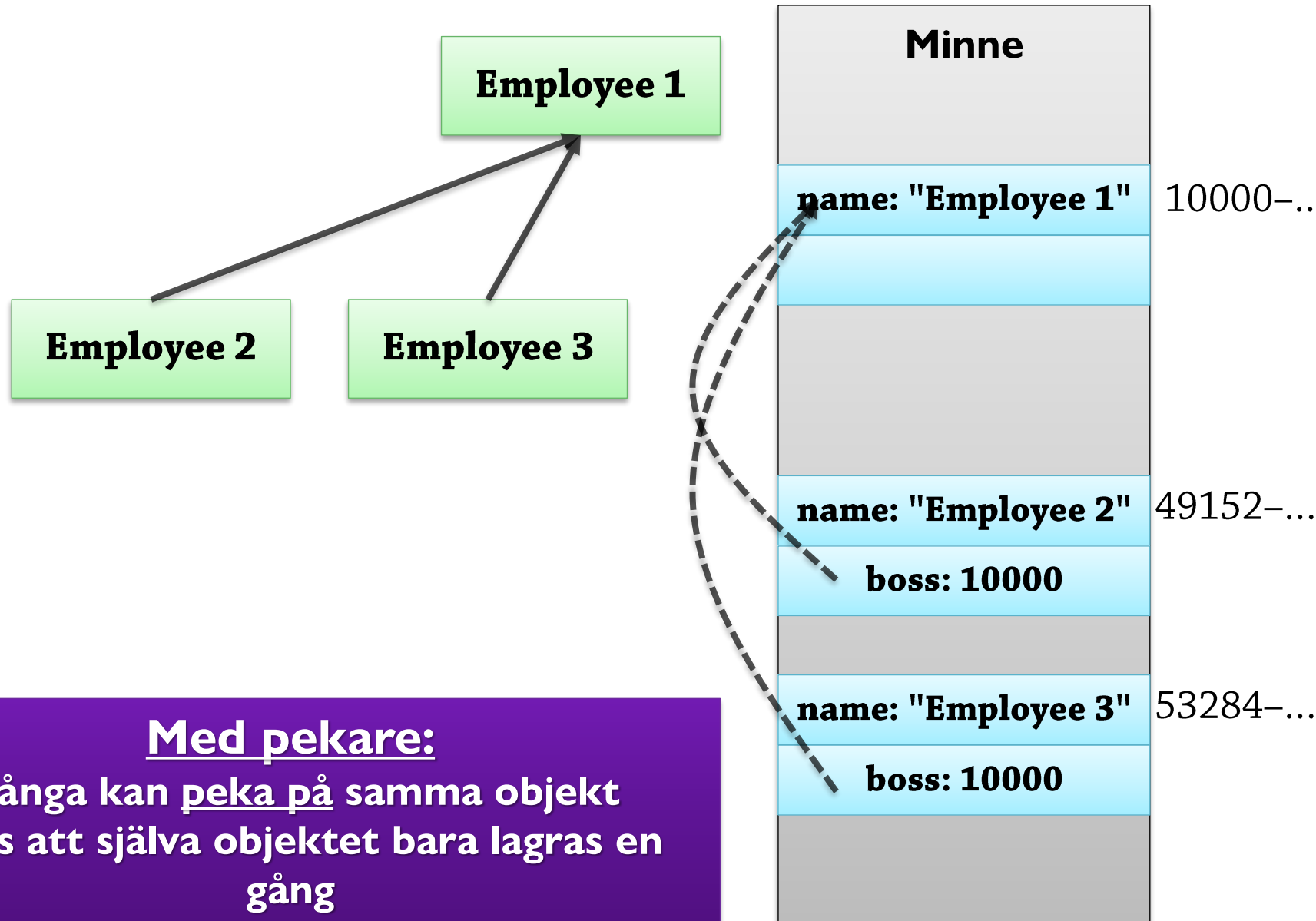
Även i Python:

```
list1 = [10, 20, 30]
list2 = list1
list1[0] = 400
# Nu har vi list2[0] == 400
```

Pekarexemplar (0)

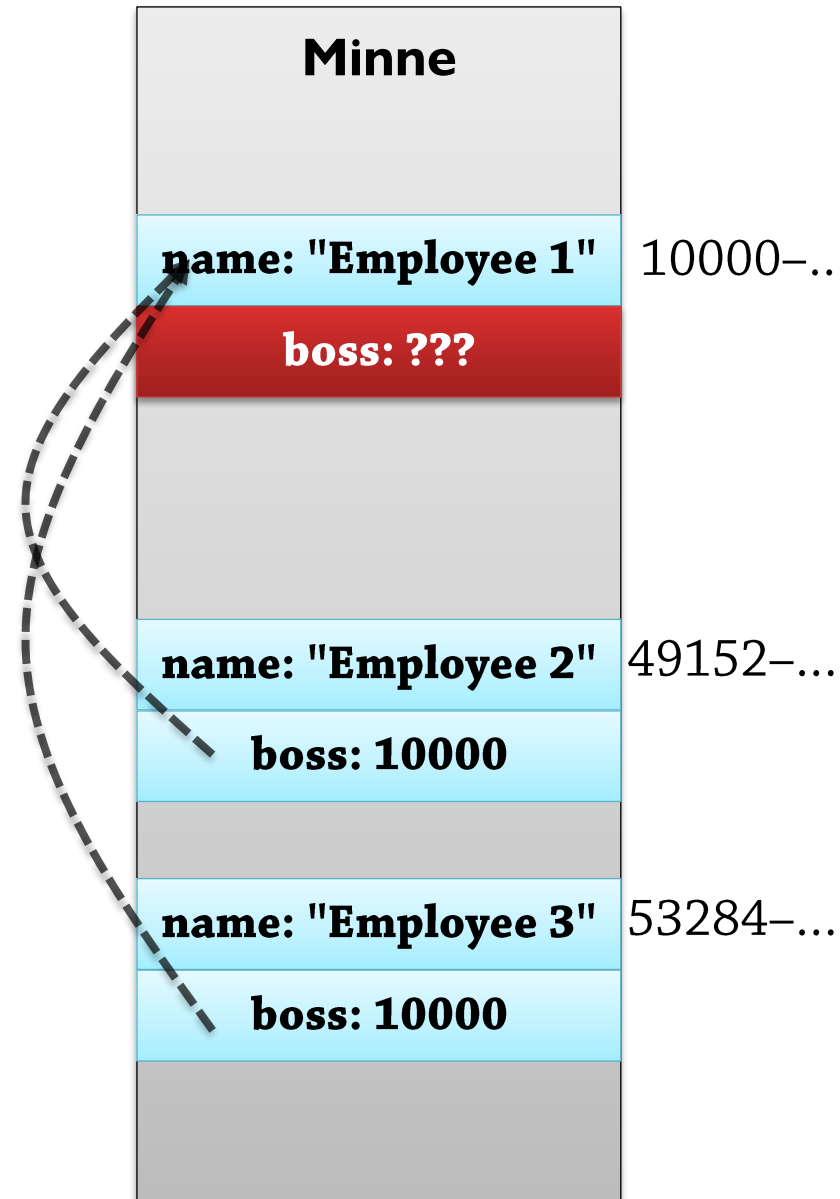
```
public class Employee {  
    private String name;  
    private Employee boss;  
  
    public Employee(String name, Employee boss) {  
        this.name = name;  
        this.boss = boss;  
    }  
}
```

Pekarexemplet (1)

Pekarexemplet (2)

- Men anställd 1 har ingen chef!
 - Vad ska **boss**-fältet ha för värde?

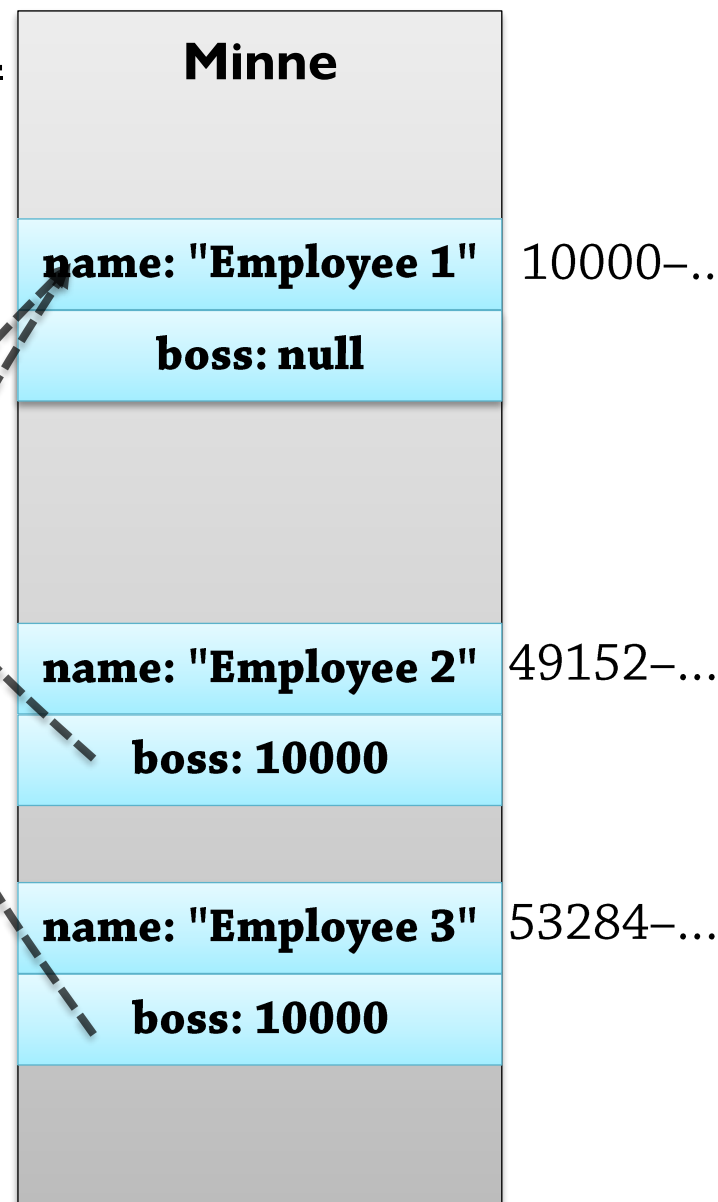

■ Objektpekare kan ha *specialvärdet* **null**

- Pekar "ingenstans"
 - ➔ "inte applicerbart": Noden *har* ingen chef
 - ➔ "vi vet inte än"
 - ➔ ...

Med pekare:
Kan lätt ange **avsaknad** av värde
(Men **int** är inte objekt; måste ha ett numeriskt värde)

Skillnad från Python (överkurs):
None är ett *speciellt objekt*,
inte en null-pekare

- Vad kan man **göra** om pekarens värde är null?
 - Använda själva **pekarvärdet**
 - **if** (**this.boss** == **other.boss**) ...
// Jämför pekarnas värden (null == 49152?),
// tittar inte efter något objekt
// (Motsvarar operatoren "**is**" i Python)
 - **painter.draw(circle1)**
// Om circle1 == null,
// får parametern till draw också värdet null
 - **Inte** använda fälten och metoderna i **objektet den pekar på!**
 - Den pekar ju inte på något objekt!
 - **this.boss = null;** // OK
 - **this.boss.name = "Hello";** // Fel vid körning: **NullPointerException**

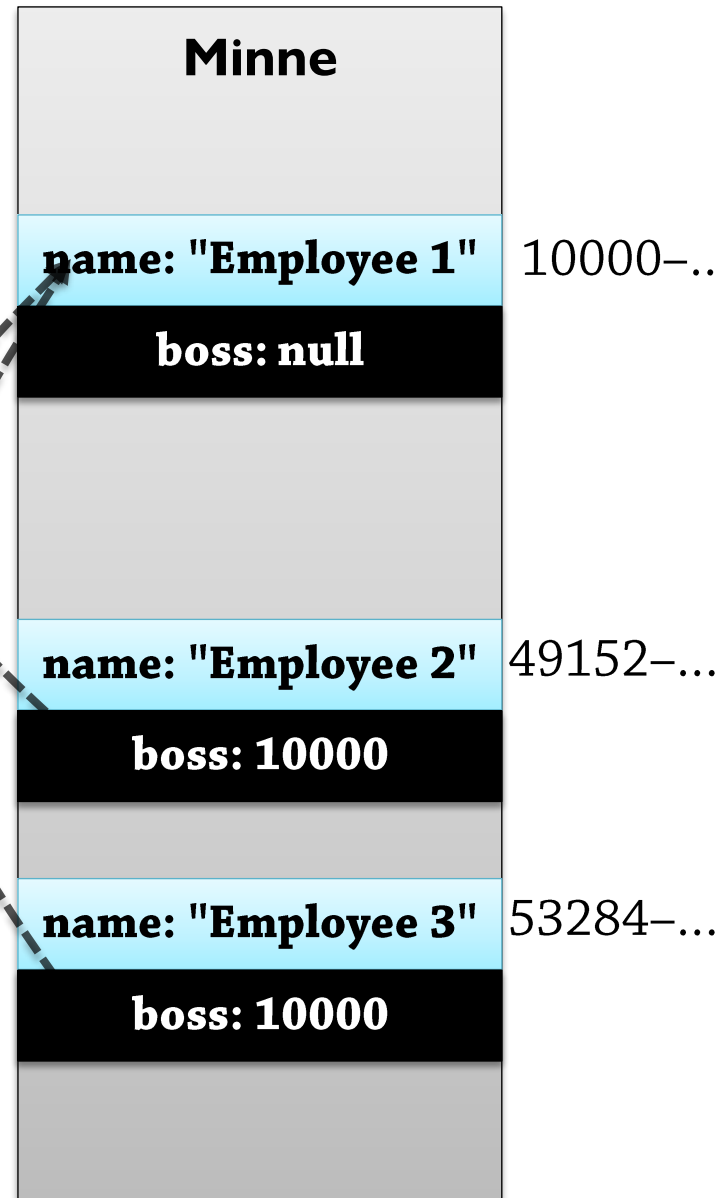

Pekare och final

Pekare och "final"

```
public class Employee {  
    private String name;  
    private final Employee boss;  
  
    public Employee(String name, Employee boss) {  
        this.name = name;  
        this.boss = boss;  
    }  
}
```

- Fältet *boss* är *final* → får inte ändras
 - Men *boss* är en pekare
 - Alltså får pekaren inte ändras (kan inte byta chef)
 - Men det vi pekar på (chefen) blir inte oföränderligt (chefen kan byta namn)

**Modellering:
Sammansättning av objekt
(med hjälp av pekare)**

- Anta en klass för 2D-positioner:

```
public class Point {  
    private double x, y;  
    public Point(double x, double y) {  
        this.x = x;  
        this.y = y;  
    }  
    public double getX() {  
        return x;  
    }  
    public double getY() {  
        return y;  
    }  
    public double getDistFromOrigin() {  
        return Math.sqrt(x*x + y*y);  
    }  
}
```

- Skapa en cirkelklass – två alternativ:

Implementera allt från början

```
public class Circle {  
    // Alla fält är primitiva typer, som tidigare  
    private double x, y, r;  
    public Circle(double x, double y, double r) {  
        this.x = x;  
        this.y = y;  
        this.r = r;  
    }  
    // ...  
}
```

Använd existerande punktklassen!

```
public class Circle {  
    // Fält kan vara objekt(pekare)  
    private Point center;  
    private double r;  
    public Circle(Point center, double r) {  
        this.center = center;  
        this.r = r;  
    }  
    ...  
}
```

Sammanställning =
composition

■ Med sammansättning:

- En cirkel **har** en punkt, eller **består av** en punkt (och en radie)
 - Modellering – stämmer detta med vår syn?
- Slipper skriva om existerande kod
 - **Point** kunde vara komplicerad, ha metoder som "avstånd från origo", ...
- Mindre upprepning – bra!

■ Exempel i labb:

- Listor finns redan
- En kö **har** en lista där den kan lagra sina element

```
public class Circle {  
    // Fält kan vara objekt(pekare)  
    private Point center;  
    private double r;  
    public Circle(Point center, double r) {  
        this.center = center;  
        this.r = r;  
    }  
    ...  
}
```

- Om man vill ge tillgång till "komponentens" funktionalitet:
Delegera!

```
public class Circle {  
    private Point center;  
    private double r;  
  
    public Circle(Point center, double r) {  
        this.center = center;  
        this.r = r;  
    }  
    public double getDistFromOrigin() {  
        return center.getDistFromOrigin();  
    }  
    ...  
}
```

Vad är cirkelns
avstånd till origo?
→ Samma som punktens,
så delegera frågan till den!

Sammanfatt objektstruktur 1

- I vissa språk: Sammansatta objekt är sammansatta i minnet

- `Circle c1 = new Circle();`

Object header:	(data)
x	0.0
y	0.0
radius	0.0

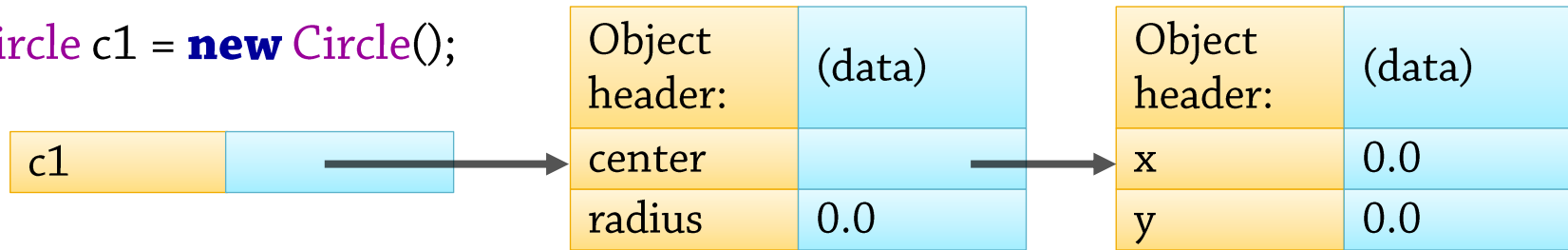
"Point-delen"
av en cirkel

```
public class Circle {  
    private Point center;  
    private double r;  
  
    public Circle(Point center, double r) {  
        this.center = center;  
        this.r = r;  
    }  
    ...  
}
```

Sammanfatt objektstruktur 2

- Men Javas objektvariabler är ju alltid **pekare!**
 - “Sammanfatt” objekt = flera **länkade** objekt

■ `Circle c1 = new Circle();`


```
public class Circle {  
    private Point center;  
    private double r;  
  
    public Circle(Point center, double r) {  
        this.center = center;  
        this.r = r;  
    }  
    ...  
}
```

En **Circle** består av

- en **Point**-pekare (*inte* en **Point**)
- en double

Sammanfatt objektstruktur 3

- Konsekvenser: Som vi såg för pekare tidigare
 - Exempel: Två cirklar *kan* ha samma centrumobjekt
 - `Point center = new Point(10, 20);`
`Circle c1 = new Circle(center, 7);`
`Circle c2 = new Circle(center, 12);`
 - Två listor kan innehålla (pekare till) samma cirkel...

